

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al
procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze
de corupție)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr. 403 din 10.12.2025, de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu art. 73 din *Constituția Republicii Moldova* și art. 47 din *Regulamentul Parlamentului*, adoptat prin *Legea nr. 797/1996*.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, scopul elaborării proiectului, rezidă în necesitatea operării unor intervenții legislative în partea ce ține de modul de publicare a actelor normative emise de autoritățile de administrare judecătorească a sistemului judecătoresc și al procuraturii. Intervenția legislativă a fost determinată ca urmare a semnalării de către unele autorități, inclusiv de către Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, referitor la ambiguitatea normelor cu privire la publicarea actelor cu caracter normativ ale Consiliului Superior al Magistraturii și ale Consiliului Superior al Procurorilor.

Cu referire la durata calității de membru a ministrului justiției în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, intervenția propusă derivă din necesitatea facilitării colaborării interinstituționale în procesul de promovare și implementare a reformelor din domeniu.

Complementar, prin proiectul de lege, se propune extinderea listei categoriei subiecților evaluării externe a integrității etice și financiare în conformitate cu prevederile *Legii nr. 252/2023*, prin completarea acesteia cu judecătorii din Cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău și candidații la funcția de judecător în cadrul acestui colegiu.

În continuare, se prezintă o analiză a inițiativei legislative, bazată pe avizele recepționate din partea autorităților, în raport cu anumite prevederi din cadrul proiectului de lege, ce urmează a fi luată în considerare, prin prisma comentariilor și observațiilor de ordin conceptual și tehnico-legislativ:

La Articolul I (Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare la actelor oficiale):

Amendamentele legislative înaintate se apreciază drept oportune în condițiile în care aceasta propune soluții de ordin practic pentru facilitarea publicării actelor normative emise de autoritățile de administrare a sistemului judecătoresc și al procuraturii. De asemenea, aceasta va avea impact pozitiv asupra colaborării interinstituționale dintre Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Procurorilor în procesul de promovare și implementare a reformelor din domeniul justiției.

Complementar, se vor lua în considerare unele observații de ordin tehnic în vederea îmbunătățirii proiectului:

În cuprinsul dispoziției Articolului I, cuvântul „Republicat” se va substitui cu cuvântul „republicată”, iar după textul „art. 653), ” se va completa cu textul „cu modificările ulterioare, ”.

Cu titlu de notă generală pentru tot cuprinsul proiectului de act normativ, se menționează că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

La pct. 1, după textul „Agenția Națională de Presă „Moldpres”” ”, se va completa cu textul „, la orice formă gramaticală, ”. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.

La pct. 2, în vederea respectării unei terminologii uniforme, cuvintele „ale autorităților de administrare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii” se vor substitui cu cuvintele „organelor de autoadministrare judecătorească și ale Procuraturii”. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.

Adițional, având în vedere amendamentele propuse la pct. 2, se recomandă completarea pct. 1 cu un amendament suplimentar, după cum urmează:

„la alienatul (7), cuvintele „și Integrării Europene” se exclud”

La Articolul VI (Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative):

Referitor la propunerea din proiect de a efectua evaluarea extraordinară a integrității judecătorilor din colegiul anticorupție al Judecătoriei Chișinău, se consideră mecanismul propus drept unul fezabil. Această propunere este în concordanță cu recomandarea Comisiei Europene reflectată în Raportul de extindere 2025, potrivit căreia Republica Moldova trebuie „să modifice legislația pentru a prevedea evaluarea externă obligatorie a tuturor judecătorilor specializați

anticorupție, inclusiv a celor din colegiul specializat din prima instanță, de către comisia de evaluare externă relevantă [...]”¹.

Totodată, se recomandă consultarea proiectului de lege cu Comisia de evaluare extraordinară a judecătorilor. Or, prin *Legea nr. 241/2025* mandatul acestei comisii a fost prelungit cu un an (de la 31 decembrie 2025 la 31 decembrie 2026). Motivul de bază pentru prelungirea respectivă l-a constituit volumul mare de lucru al acestei comisii. Completarea listei subiecților evaluați de această comisie cu „candidații la funcția de judecător în Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău” va avea drept efect încă o majorare a volumului de lucru al Comisiei de evaluare, fapt ce ar putea tergiversa finisarea exercițiului de vetting. Drept urmare, consultarea opiniei comisiei menționate este necesară în vederea aprecierii corecte a volumului de lucru al acesteia.

În același context, se consideră oportună analiza posibilității extinderii listei subiecților evaluării externe prin completarea acesteia cu judecătorii care, din 1 ianuarie 2017, au fost membri ai completelor de judecată din cadrul judecătoriilor.

În susținerea propunerii evidențiate, se consemnează că, cauzele repartizate spre examinare completelor de judecată sunt, după natura lor, extrem de complexe. Astfel, complexitatea sporită a acestor cauze amplifică riscurile asociate calității de membru al completului de judecată, în special:

- 1) riscul major de influențe externe asupra judecătorilor completelor de judecată, generat de miza dosarelor examinate;
- 2) riscul de vulnerabilitate și presiuni informale, or, examinarea acestui tip de cauze implică adesea interese politice și economice majore, generând o presiune mediatică și publică intensă.

În consecință, riscurile evidențiate *supra*, pot avea un impact negativ direct asupra modului de examinare a cauzelor și, implicit, asupra soluțiilor pronunțate în dosarele examinate de membrii completelor de judecată.

În contextul celor expuse mai sus, Guvernul comunică susținerea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (sporirea transparenței în administrarea sistemului judecătoresc și al procuraturii și consolidarea integrității judecătorilor care examinează cauze de corupție) (inițiativa legislativă nr. 403 din 10.12.2025), cu luarea în considerare a observațiilor și recomandărilor de îmbunătățire a proiectului de lege expuse în prezentul aviz.

¹ Disponibil: https://enlargement.ec.europa.eu/moldova-report-2025_en